

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/186/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612210856
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5612210856.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Žilina, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/264/2012-66 zo dňa 22. novembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým si voči odporcovi uplatnil právo na zaplatenie sumy 125,- Eur z titulu majetkovej škody a sumy 1.155,- Eur z titulu nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Ten v exekučnom konaní rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia po uplynutí zákonom stanovenej doby (omeškanie viac ako 21 mesiacov).

Vychádzajúc z vykonaného dokazovania ustálil, že navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal naplnenie znakov zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom exekučného súdu. Tvrdenie navrhovateľa, že k rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia došlo po viac ako 21 mesiacov sa ukázalo nepravdivé. Z pripojeného exekučného spisu bolo jednoznačne preukázané, že k vydaniu poverenia došlo po uplynutí 81 dní. Samotné nedodržanie zákonnej lehoty však nemožno automaticky vyhodnotiť ako porušenie práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Nerešpektovanie lehôt ustanovených zákonom aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu samo o sebe nemusí znamenať porušenie článku 6 odsek 1 Dohovoru. Môže byť významné pri hodnotení, či sa celé konanie skončilo v primeranej lehote (Wiesinger v. Rakúsko, séria A č. 213). Poverenie na vykonanie exekúcie nepredstavuje skončenie konania a uplynutie času v trvaní 81 dní mohlo byť právne významné pri hodnotení primeranosti celého konania. 15-dňová lehota je pre súd záväzná len do tej miery, ak by jej nedodržanie mohlo byť označované za zbytočný prieťah. Pre záver o zbytočných prieťahoch exekučného súdu však nestačí len samotné prekročenie 15-dňovej lehoty, ale aj naplnenie ďalších relevantných okolností prípadu.

Nemožno opomenúť správanie samotného navrhovateľa. Štát nezodpovedá za správanie sa účastníka konania ako poškodeného. Rýchlosť konania nemôže ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania. Navrhovateľ, ktorý poukazoval na zásah do svojich podnikateľských aktivít, práve v ich dôsledku sa stal centrom pozornosti ochrany spotrebiteľa v Slovenskej republike, ako aj na úrovni príslušných orgánov Európskej únie. Podmienky poskytovania

úverov, na základe ktorých boli vydávané exekučné tituly predstavujúce rozhodcovské rozsudky, boli kvalifikované ako neprijateľné podmienky. Európsky súdny dvor (ESD) vo svojom rozhodnutí Asturcom Telecomunicaciones C-40/08 zdôrazňuje povinnosť súdu ex offo skúmať neprijateľné podmienky aj bez námietky účastníka konania. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkmi zmluvy (rozsudky Oceano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Mostaza Claro, C-165/05). Osobitne poukázal na Uznesenie ESD z 16.11.2010, POHOTOVOSTĚ, s.r.o. proti Ivetě Korčkovská, C-76/10, ktorý práve vo vzťahu k navrhovateľovi rozhodol, že Smernica Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozhodnutia vydaného bez účasti spotrebiteľa, povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu sankcie obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve o úvere a vyvolať všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť sa, že spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.

V kontexte vyššie uvedeného bolo povinnosťou exekučného súdu postupovať v súlade s právnou úpravou SR a v súlade s judikatúrou komunitárneho práva, v dôsledku čoho objektívne nemohlo dôjsť k dodržaniu zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia. Dodržanie lehoty nemohlo byť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti, rešpektovania základných princípov konania. V predmetnom exekučnom konaní došlo k úplnému zastaveniu exekúcie. Finálna legislatívna úprava ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyňala vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov zo stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia, práve v dôsledku správania sa podnikateľských subjektov. S poukazom na uvedené výkon práva navrhovateľa bol aj v rozpore s dobrými mravmi, predstavujúci účelovo vykonštruovaný nárok.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci prvostupňovému súdu na opätovné prejednanie.

Poukázal na koncepciu spravodlivého súdneho konania zahrňujúceho právo na kontradiktórne konanie a v danej spojitosti prvostupňovému súdu vytýkal, že ako navrhovateľ nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť vyjadriť sa k týmto dôkazom a prednesom a navrhnúť dôkaz na podporu svojich tvrdení. Za takejto situácie došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti konania.

Namietal, že elektronicky na mailovú adresu súdu podal návrh na zrušenie pojednávania odôvodnený skutočnosťou, že všetci sudcovi daného okresného súdu sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania vecí. Súd sa však nedostatočne oboznámil s podmienkami za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval predloženú žiadosť o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Vychádzal z mylného skutkového stavu, bez oboznámenia sa s obsahom predloženej ústavnej sťažnosti a nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O.s.p., v dôsledku čoho viedol pojednanie, na ktorom za jeho neprítomnosti meritórne rozhodol. V žiadosti pritom zdôrazňoval, že trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Správne mal okresný súd vec predložiť nadriadenému súdu na rozhodnutie o pridelení inému súdu. Rozhodnutie o vylúčení, respektíve nevylúčení sudcov okresného súdu mu predložené nebolo, pričom v prípade nevylúčenia sudcov by sa bránil podaním sťažnosti na Ústavnom súde. Bez vydania akéhokoľvek rozhodnutia však mu bola možnosť obrany pred nezákonným sudcom odňatá a celkom zmarená.

Zároveň poukázal na svoje podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jeho očiach a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd.

Okrem toho, súdu prvého stupňa vytýkal viacero omylov, z ktorých „príkladne“ uviedol konštatovanie súdu, že ním namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, hoci v odvolaní prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Za nepochybne preukázaný považoval nesprávny úradný postup exekučného súdu, ktorý bol bezdôvodne nečinný, spôsobil tak zbytočné prieťahy v konaní a nerozhodol o jeho návrhu v zákonnej lehote. Nesprávny úradný postup súdu spočíval hneď v niekoľkých skutočnostiach, nielen v jednej z nich, konajúci sudca sa musí preto vysporiadať so všetkými vytýkanými zločkami nesprávneho úradného postupu, v napadnutom rozhodnutí tomu tak nie je, čo robí rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (podľa § 214 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti však predovšetkým pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný a svojim postupom - bezdôvodnou neúčastťou na súdnom pojednávaní - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, respektíve sa k vykonávanému dokazovaniu vyjadriť a bol by poučený (aj) o predbežnom právnom posúdení (§ 118 ods. 2 O.s.p.). V tejto súvislosti sú potom ďalšie tvrdenia i námietky navrhovateľa dotýkajúce sa odňatia práva konať pred súdom a porušenia zásady kontradiktórnosti bezpredmetné.

Vyjadrenie odporcu k veci bolo navrhovateľovi (respektíve jeho právnomu zástupcovi) doručené dňa 13.11.2013 a spolu s predvolaním na pojednávanie určeným okresným súdom na deň 22.11.2013. Pokiaľ navrhovateľ žiadal zrušiť nariadené pojednávanie s odôvodnením, že žiada prerušenie konania z dôvodu podania ústavnej sťažnosti, okresný súd správne vyhodnotil uplatnený dôvod odročenia ako nie dôležitý (§ 119 ods. 1 O.s.p.), čo zodpovedá ďalej rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o konaní „vylúčeného“ sudcu.

Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. (v spojení s § 119 O.s.p.) umožňuje súdu zvážiť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a nadväzne konať v neprítomnosti účastníkov konania. Odlišné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k jeho obsolentnosti a zároveň k nežiaducim prietahom v konaní. Inými slovami, v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Ustanovenie § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. predvída riešenie opísanej procesnej situácie (nesúhlas súdu s uplatneným dôvodom požadovaného odročenia) oznámením účastníkovi (na jeho elektronickú adresu), ako súd posúdil návrh na odročenie pojednávania. Okresný súd uvedený postup nevyužil, uvedené však nie je vadou (§ 212 ods. 3 O.s.p.), ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a v konkrétnych okolnostiach súdneho prípadu. Nedisponuje intenzitou potrebnou pre konštatovanie relevantného porušenia procesného práva účastníka konania.

Zodpovedá doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa (správne) postupovala v intenciách záväzného rozhodnutia nadriadeného súdu o jej nevyhlúčení. Odvolateľ v návrhu na odročenie pojednávania, ani v posudzovanom odvolaní neuviedol žiadne iné (ďalšie) okolnosti, ktoré by mali zakladať jej vylúčenie, než tie, ktoré už boli predmetom posúdenia nadriadeného súdu. Zároveň dotknutý záver o nevyhlúčení rešpektuje aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (napríklad uznesenia sp. zn. 3Nc/14/2010 z 31.05.2010; 6Cdo/201/2013 z 19.06.2013) v otázkach posudzovania inštitútu sudcovskej nestrannosti. Opomenúť nie je možné ani výsledky aktuálnej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR (napríklad I. ÚS 88/2013 z 06.02.2013) vo vzťahu k neúspešným ústavným sťažnostiam navrhovateľa v obdobných prípadoch.

Neopodstatneným je tvrdenie odvolateľa, že mu nebolo doručené (respektíve vôbec vydané) rozhodnutie o vylúčení, respektíve nevyhlúčení sudcov. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že dňa 04.06.2013 bolo navrhovateľovi doručené uznesenie Krajského súdu Žilina č. k. 6NcC/421/2013-21 zo dňa 30.04.2013 o nevyhlúčení zákonnej sudkyne JUDr. Gabriely Briškovej z pojednávania a rozhodnutia predmetnej veci. Pokiaľ by aj neexistovalo žiadne rozhodnutie nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania veci, odvolací súd môže posúdiť túto otázku samostatne. Krajský súd však v skutočnosti, že škoda mala navrhovateľovi vzniknúť postupom okresného súdu, na ktorom vykonáva zákonný sudca funkciu sudcu, nevidí dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu z pojednávania aj rozhodovania veci.

Je nutné rozlišovať medzi pojmom súd a sudcovia a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len sama táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak apriórne stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci, celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí. Iba takéto chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 1Nc 86/2011 zo dňa 24. novembra 2011). Sudca je povinný v každej súdnej veci zachovávať vecný a profesionálny prístup, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu (keď v prejednávanej veci zákonný sudca nekonal a nerozhodoval v exekučnej veci, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu), nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu JUDr. Gabriely Briškovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Vo väzbe na samotné meritórne posúdenie daného prípadu odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľ v odvolaní rezignoval na akúkoľvek konkrétnu úvahu vo vzťahu k vecným dôvodom, ktoré okresný súd viedli k zamietnutiu návrhu. Fakticky sa obmedzil len na všeobecné konštatovanie „nesprávny postup spočíva v niekoľkých skutočnostiach, konajúci súd sa musí vysporiadať so všetkými vytykanými zložkami nesprávneho úradného postupu“, ktoré sú len opakovaním žalobného návrhu, a to bez relevantnej reakcie na konkrétne nosné dôvody meritórneho rozhodnutia, ktoré sa s vytykanými zložkami nesprávneho úradného postupu vysporiadalo vo vecnej rovine.

Odvolací súd nemôže v sporovom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, respektíve preskúmať rozhodnutie na základe iných než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. Zároveň však platí aj úsudok, že nie je prípustné konfrontovať prvostupňový súd so závermi, ktoré v konaní nevyslovil. Z tohto pohľadu odvolacia námietka spočívajúca v tvrdení, že okresný súd pochybil „keď konštatoval, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané“, nekorešponduje s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Odvolací súd preto nemá právny dôvod, respektíve možnosť zaoberať sa touto námietkou, nakoľko nemá podklad v napadnutom rozhodnutí. Takéto tvrdenie okresný súd neurobil a ide o zjavné pochybenie odvolateľa pri formulovaní odvolacích dôvodov. Pokiaľ navrhovateľ nadväzne v odvolaní uvádza, že „v odôvodnení prezentované časové úseky nenasvedčujú“ konštatovaniu okresného súdu o dodržaní namietaných lehôt, ide z dôvodu absencie bližšej konkretizácie o ktoré časové úseky sa má jednať, o námietku, ktorú nemožno preskúmať.

Za nedôvodnú považoval odvolací súd tiež námietku, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Naopak okresný súd dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov, výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za svojvoľné, naopak rozsudok vyčerpávajúcim spôsobom zodpovedal všetky právne relevantné otázky, ktoré súviseli s uplatneným nárokom. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel a podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Je výlučne na farchu odvolateľa, že vo vzťahu k žiadnemu z vecných argumentov na ktorých okresný súd založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie nepredložil relevantnú, respektíve akúkoľvek protiargumentáciu. Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené a neboli zistené ani

nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti, tento potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že odporcovi ich náhradu nepriznal. Navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a fakticky mu žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.